

Review "Toetsing van de KringloopWijzer", versie 15-2-2017.

Jan de Wit

13-3-2017

Ten aanzien van deze herziene versie van het rapport "Toetsing van de KringloopWijzer" kan het volgende worden opgemerkt:

1. Het rapport is sterk verbeterd t.o.v. de eerdere gereviewde versie (dd. 31 aug 2016), in m.n. leesbaarheid, helderheid van methode en aannames, informatie over de representativiteit van de K&K-bedrijven en de mogelijke verbeterpunten.
2. Er wordt voldoende duidelijk gemaakt dat de toetsing zo veel mogelijk onafhankelijk is, ondanks enige correlatie bijv. m.b.t. de rekenregels rond vers grasopname.
3. De conclusie dat de KLW de excreties van N en P in mest beter voorspeld dan de diergebonden forfaits lijkt solide: de KLW-voorspelling was op 75% (voor N) resp. 63% (voor P) van de bedrijven statisch niet significant afwijkend van de "meting" terwijl dit bij de diergebonden forfaits slechts op 50% van de bedrijven was. Bovendien is de maximale afwijking tussen "meting" en voorspelde waarde veel kleiner bij de KLW. Dit stemt overeen met de verwachting dat het gebruik van meer bedrijfsspecifieke informatie, zoals de KLW faciliteert, vrijwel automatisch leidt tot een meer correcte schatting **mits** dit gebruik van bedrijfsspecifieke informatie **niet** leidt tot meer (mogelijkheden tot) incorrecte invoer van gegevens.
4. Er wordt duidelijk gemaakt dat de afwijking van de KLW-voorspelling t.o.v. de meting groter wordt bij een lagere productie per koe en bij een groter aandeel mais en bijproducten in het rantsoen. Tevens wordt aannemelijk gemaakt dat ook de voorspelling voor bedrijven met afwijkende koeien (lichter of zwaarder dan aangenomen) en "zeer" extensieve bedrijven (<10.000kg/ha) waarschijnlijk minder correct is. Een dergelijke minder correcte voorspelling geldt hoogst waarschijnlijk ook voor bedrijven waar selectie door de dieren in het aangeboden kuilvoer wel wordt toegestaan; voor deze 'voederverliezen' wordt in het rapport terecht nader onderzoek aanbevolen.
5. Er wordt duidelijk gemaakt dat er waarschijnlijk nog verbeteringen mogelijk zijn door middel van meer bedrijfsspecifieke instelparameters.

6. Terecht wordt aannemelijk dat de onderzochte K&K-bedrijven niet geheel representatief zijn voor alle Nederlandse melkveebedrijven. Dit geldt voor de in het rapport vermelde kenmerken (zoals lagere melkproductie per koe, meer jongvee per koe en lagere maaipercentsages) waardoor meer dan 20% van de Nederlandse melkveebedrijven buiten het geldigheidsgebied van de toetsing blijven. Maar dit geldt ook voor in het rapport onvermelde kenmerken zoals voederverliezen en kennis/'karakter' van de veehouders (waardoor het aantal fouten bij het invullen van de KLW op de K&K bedrijven hoogst waarschijnlijk aanzienlijk lager ligt dan bij een 'gemiddeld' Nederlands melkveebedrijf).

Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat **de KLW een bruikbaar instrument is voor beleidsdoeleinden dat gebruikt kan worden voor een meer correcte schatting van de excreties dan de diergebonden forfaits**. Of de verbetering van de correctheid van de excretie-schatting door toepassing van de KLW groot genoeg is om de extra administratieve last en borgingsvereisten te rechtvaardigen is een beleidsmatige keuze. Dit moet worden afgewogen tegen de mogelijkheid van een verbetering en verfijning van de RVO-forfaits (welke ook zeer wel mogelijk is),

Of de KLW ook een betrouwbaar instrument is, is gedeeltelijk een borgingsvraag aangezien alleen betrouwbare invoer tot een betrouwbare voorspelling kan leiden. Over deze invoergegevens is in eerder CDM-advies reeds geconcludeerd dat diverse parameters (beweidingsuren, percentage klaver in grasland, aankoop ruwvoer en bijproducten, verkoop ruwvoer en aankoop strooisel) niet goed geborgd (kunnen) worden, en dus onbetrouwbaar zijn. Dit geldt ook voor veel van de in het rapport ter verbetering gesuggereerde 'instelparameters' (VEM-dekking, gewicht koe, voederverliezen, veldverliezen, etc.).

Of de KLW een beter alternatief is voor alle gevraagde typen bedrijven (met meerdere vestigingen, neventakken en melkverwerking) geldt, kan op basis van dit rapport slecht beoordeeld worden, omdat dit niet expliciet is onderzocht en effecten op de (toegenomen) mogelijkheden tot incorrecte invoer (= onbetrouwbare resultaten) geen onderwerp van studie waren. **Op basis van het rapport kan wel geconcludeerd worden dat minimaal 20% van de Nederlandse melkveebedrijven buiten het geldigheidsdomein van de toetsing liggen, waarvoor dan ook niet onderbouwd kan worden dat de KLW een beter alternatief is.**